

Vihapuhe rikosoikeuden näkökulmasta

Kimmo Nuotio

Vihapuhe, viharikos

- Rasismi, muukalaisviha, syrjintä
- Rangaistuksen koventamisperusteita ovat:
...4) rikoksen tekeminen rotuun, ihonväriin, syntyperään, kansalliseen tai etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen perustuvasta vaikuttimesta taikka niihin rinnastettavasta muusta vaikuttimesta; ja

Kansainvälinen tausta

- YK:n rotusyrjintäyleissopimus (1965)
- EU:n rasismipuitepäätös (2008)
- EN:n tietoverkkorikoksia koskevan yleissopimuksen (2003) lisäpöytäkirja (2006)
- Perus- ja ihmisoikeusnormisto

Ihmisoikeussopimus ja sananvapauden suoja

- EIS 10 artikla, sananvapaus
- EIS 17 artikla, oikeuksien väärinkäytön kieltö

Rikoslaki

- Kiihottaminen kansanryhmää vastaan
- Uskonrauhan rikkominen
- Kunnianloukkaus
- Vainoaminen
- Laiton uhkaus
- Julkinen kehottaminen rikokseen

Kiihottamisrikos, milloin käsillä?

- **väkivallan tai syrjinnän** pitäminen hyväksyttävänä tai toivottavana
- **väkivaltaan** kehottaminen tai houkuttelu
- ihmisten **vertaaminen** eläimiin tai loisiin
- ryhmään kuuluvien ihmisten yleistävä väittäminen **rikollisiksi** (vrt. VKSV SJP 18/7, 6.4. 2018 Juho Eerola)
- ryhmään kuuluvien esittäminen **alempiarvoisina**
- **holokaustin** puolusteleminen, kieltäminen tai vakava vähättely
- (ks. HE 317/2010 vp.)

Teemoja Euroopassa

- Holocaust denial, ml. armenialaisten kansanmurha
- Revisionismi
- Natsitunnukset
- Entä nämä meillä?

Maalittaminen

- Rebekka Härkösen tapaus (Turun Sanomien toimittaja)
- Tarvitaanko uutta sääntelyä?
- Palveluntarjoajan vastuu vihapuheesta (kiihottamisrikos)
- Epäviralliset keinot
- Sovittelu?